Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 12, 1984. No. 131. VOL. XCI.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА ВІДЗНАЧИТЬ ПОТРІЙНО 90-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Філядельфія (с.г.) — За традицією Філядельфійська союзова Округа кожного року влаштовує союзові дні або інші імпрези, завданням яких є в першу чергу пропагувати добре ім'я Українського Народного Союзу, а при тому дати нагоду для зустрічі союзовців з різних місцевостей, не лише Пенсильванії, але й інших стейтів.

У зв'язку з цією традицією цього року, в якому відзначається 90-річчя Батька-Союзу, Філядельфійська Округа цей ювілей відзначить потрійно відповідними імпрезами. Першим відзначенням буде Союзовий День-пікнік, який відбудеться в неділю, 19-го серпня, на посілості Українського Спортового Осередку „Тризуб" в Горшамі, Па. Відтак в неділю, 23-го вересня, в залях „Дуганс" ресторану, при Рузвелт буляварді, відбудеться величавий бенкет з відповідною програмою та відзначенням довголітніх союзових секретарів. В неділю, 30-го грудня, заходом Світового Товариства Українських Бандуристів, відбудеться перший раз у Філядельфії концерт з виступом 150 бандуристів під батутою Віктора Китастого. Співучасниками концерту будуть славні кобзарі не лише з Америки та Канади, але також з Европи та Австралії. Спонзором того величавого концерту є Філядельфійська Округа.

Повертаючись до Союзового Дня в неділю, 19-го серпня, то згідно з ухвалою Річних зборів Округи, ввесь дохід із цього свята буде призначений для УСО „Тризуб" на сплачення поважного задовження в зв'язку із купном 38-акрової посілости та будови імпозантного клюбу на тій посілості. У зв'язку з тою ухвалою Управи Округи й „Тризуба" відбули ряд засідань для устійнення ділянок праці під час свята. В більшості праця буде виконана „тризубівцями", але перебігом свята керуватиме Управа

(Закінчення на стор. 3)

На „Верховині" знову відбудеться Фестиваль Молоді

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут на Оселі Українського Братського Союзу знову відбудеться широко популярний 9-ий Фестиваль Молоді в днях 13, 14 і 15-го липня ц.р. У Фестивалі заповіли участь понад 100 українських танцюристів, співаків і музик з Ню Йорку, Торонто і Ґлен Спей. Між іншими у Фестивалі виступлять хор „Думка" з Ню Йорку, Український танцювальний табір з Ґлен Спей „Верховина", оркестра „Іскра" з Ню Йорку, Рон Когут і „Буря" з Торонто, оркестра „Соловей" з Торонто, танцювальний ансамбль „Веснянка" з Торонто (ОДУМ), Богдан Андрусишин-Данчик з Ню Йорку. Програмою буде вести Богдан Зайців з Канади.

В додатку до цієї широкої музично-танцювальної програми, яка розпічнеться в п'ятницю увечері і буде продовжуватися в суботу по полудні і в неділю, оркестри будуть грати постійно через цілий день. Відповідальна за переведення Фестивалю є Уляна Стек.

Поруч із музично-танцювальною програмою будуть також вистави українських культурних надбань і виробів у 35 виставках, які зголошені цього року. Виставки будуть відкриті в суботу по полудні, 14-го липня.

Окрема частина оселі „Верховина" призначена на продаж українських страв, а також можна буде отримати постійно харчі у великій їдальній залі оселі.

Фестиваль Молоді має вже широку славу не лише серед українців, але й неукраїнців та сотні людей приїжджають на нього з усіх усюдів. Клюби та організації українців, які плянують приїхати збірно, повинні повідомити телефонічно оселю, щоб зарезервувати місце на паркування (тел. (914) 856-7282.).

А. Сахарова „годують" наркотиками

Бостон, Масс. — Пасербиця совєтського вченого, співвинахідника водневої бомби Андрея Сахарова Татьяна Янкелевіч заявила в телефонічній розмові з кореспондентами, що вона має достовірні інформації з дисидентських джерел, які підтверджують раніші здогади на Заході про дальше тероризування органами КҐБ її батька. Вона твердить, що А. Сахаров під теперішню пору перебуває в шпиталі в дуже ізольованій і стереженій місцевості біля Горького і його там „годують" наркотиками в надії, що він вкінці таки духово заломиться і підпише якусь заяву чи звернення, яку опісля совєтські чинники використають для пропаґандивних цілей і для замилення очей західнім оборонцям Сахарова.

Розмовляючи з деякими журналістами із свого помешкання в Массачусетс Т. Янкелевіч заявила, що згідно з інформаціями поворотців з СССР, які там зустрічалися з деякими дисидентами виходить, що А. Сахарова весь час тримають в заперті в шпиталі після проголошення ним голодівки 2-го травня ц.р., якою він сподівався змусити совєтських лідерів дати дозвіл для його дружини Єлени Боннер на виїзд за кордон на лікування серця й очей. Є. Боннер є рідною матір'ю Т. Янкелевіч.

Т. Янкелевіч, а також деякі західньоевропейські пресові аґентства заявили, що до Горького майже кожного дня приїжджає психіятр, спеціяліст від гіпнози і психотерапії для „лікування" Сахарова. При тому Янкелевіч заявила, що вона переконана, що Сахаров все ще продовжує в якійсь формі голодівку. Дуже поширились чутки про насильне годування А. Сахарова і впорскування йому наркотиків, метою яких є зламання його сильного характеру.

З цього привоту на Заході розпочалась вже підготова до нових протестних акцій в обороні провідного совєтського дисидента, особливо серед вчених цілого вільного світу.

ГРЕЦІЯ ОБВИНУВАЧУЄ ЗСА І ПОГРОЖУЄ ЗІРВАННЯМ ДОГОВОРУ

Атени, Греція. — Грецький уряд, довідавшись про вагання, а зглядно неґативну поставу Адміністрації президента Роналда Реґена щодо передання Греції 16-ох джетів типу Ф-5 з надвишки у Норвеґії, обвинуватив З'єднані Стейти Америки за вмішування у внутрішні справи Греції і рівночасно погрозив, що він зірве договір про розміщення американських військових баз на грецькій території, якщо ЗСА дійсно рішаться на передачу літаків Туреччині.

Речник грецького уряду Дімітріос Марудас, підкреслив, що Греція веде незалежну політику і намагається відсепаруватись від всяких зовнішніх впливів. „Наша політика і тактика повинна служити виключно грецьким інтересам і ніколи не буде толерувати тих закордонних сил, які вмішуватимуться у наші внутрішні справи", — завив Марудас. Він звернув також увагу, що передання надвишки Туреччині Греція трактуватиме як особисту образу, бо ЗСА і так насичують Туреччину модерною зброєю, яка загрожує Греції і унеможливлює остаточно полагодити конфлікт на Кипрі.

Становище Греції наспіло мабуть у відповідь на критичні замітки американських урядових осіб і самого Президента, які незадоволені теперішньою антиамериканською політикою грецького уряду і толеруванням терористів, дія яких також звернена проти ЗСА. Грецьку так звану „незалежну", але антиамериканську лінію у політиці дуже підхвалює Москва, бо це в її інтересах є завогнювати ситуацію між Грецією і Туреччиною. Остання, як відомо, є надійним альянтом Америки і членом Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО).

Прем'єр-міністер грецького уряду Анреас Папандреу поставив справу 16-ох джетів у площині принципу і заявив, що тепер все залежатиме від рішень Вашінґтону. Греція не толеруватиме американської присутности і не погодиться на підписання нового договору на вдержання американських баз, якщо Уряд ЗСА не полагодить цієї справи в користь Греції, а особливо якщо дійсно віддасть літаки Туреччині.

Речник Державного департаменту Ален Д. Ромберґ відмовився від коментарів у справі останнього обвинувачення Греції. Він тільки відмітив, що Уряд ЗСА завжди цінив співпрацю з тією країною. „Між державами бувають різниці в поглядах, а навіть конфлікти, але це не значить, що їх не можна позитивно полагодити", — заявив Ромберґ кореспондентам.

В Дітройті відбулися наради УРДП

Дітройт (Око). — В неділю, 1-го липня ц.р., тут в приміщеннях газети „Українські Вісті" відбулися наради 10-членного Секретаріяту ЦК УРДП, який керує працею крайових комітетів УРДП ЗСА, Канади, Англії, Австралії, Німеччини, Бельгії та інших країн.

На нарадах вислухано звіти голови партії д-ра Михайла Воскобійника, генерального секретаря Олексія Коновала та інших членів Секретаріяту. Присутні розглянули ряд питань, що стосуються політичного та загально громадського життя української діяспори й висловили турботи, що українська громада не творить сильної цілости. Колись Українська Національна Рада і увесь ДЦ УНР був центром тяготіння для політично-активних людей державницького думання й дій. Українська громада може похвалитися успіхами в ділянках науки, культури та економічних здобутків, але їхні успіхи не можуть заступити вимог суто політичних аспектів боротьби з окупантом України. УРДП буде працювати в напрямі єдности в громадському секторі та об'єднання як не всіх, то більшости політичних середовищ, в одному авторитетному політичному центрі.

Сьогодні УРДП є поділена. Вирішено розпочати розмови про об'єднання членства обох частин УРДП.

В 1985 році припадає 40-річчя створення УРДП та 40 років виходу в світ газети УРДП „Українські Вісті". УРДП та споріднені з нею організації видали в останніх роках працю про голод д-р Василя Гришка українською та англійською мовами, „Передумане й пережите" дисидента Дмитра Шумука, „Набої для розстрілу" Гелія Снєгірьова та щойно здано до друку „Спогади" генерала Петра Григоренка.

В травні 1985 року заплянoвано відбути 9-ий З'їзд УРДП в ЗСА. В кінці цього місяця вибирається до Австралії д-р М. Воскобійник.

Там він відвідає більші скупчення українців та виступить також в австралійських університетах з викладами. Між іншим він цього року дістав підвищення до професора в Стейтовому центральному університеті в Коннектикат.

Помер Василь Бора

Торонто. — У неділю, 8-го липня 1984 року, тут нагло помер на удар серця на 79-му році життя Василь Бора, уродженець Карпатської України. В 1938-39 роках Василь Бора був господарським дорадником при Представництві уряду Карпатської України у Празі, був високим урядовцем чехо-словацького, а згодом і словацького народного банку в Празі та Братиславі.

Похорон св. п. В. Бори відбудеться у понеділок, 16-го липня, на місцевому цвинтарі.

Уже є в продажу 10-те число ювілейного збірника ОУП „Слово"

Едмонтон, Альберта. — Із Видавництва Об'єднання Українських Письменників „Слово" і за фінансовою підтримкою Української Канадської Фундації ім. Тараса Шевченка та Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, на літературному ринку появилося друком люксусове видання 10-го числа ювілейного збірника ОУП „Слово" — література — мистецтво — критика — мемуари — документи.

Сторінки цієї 485-сторінкової книги відкриваються портретом проф. Григорія Костюка у 80-річчя цього літературознавця, засновника і почесного голови ОУП „Слово", як в дальшому слідує стаття про його ювілей та ряд інших ювілейних статтей, в яких відзначається 80-річчя Наталії Лівицької-Холодної, 75-річчя проф. Юрія Шевельова, 90-річчя з дня народження Олександра Довженка, як і 100-річчя від народження славного грецького письменника Нікоса Казандзакіса. У склад Редакційної колеґії цього видання увійшли: Юрій Бойко-Блохин, Святослав Гординський, Олег Зуєвський, Юрій Клиновий, Олександра Копач, Григорій Костюк, Світлана Кузьменко, Дмитро Нитченко-Чуб, Улас Самчук, Остап Тарнавський, Олександер Черненко та Юрій Шевельов. Мистецьке оформлення книги, як і в попередніх виданнях — коралева тверда обгортка і чорними літерами назва збірника — роботи Якова Гніздовського.

Збірник цей — багатий у різновидність літературних жанрів, як про це повідомляє його підтитул, багатий у різноманітність тематики, як і в широкий засяг творців слова — цих, хто сьогодні активний за письменницьким варстатом і цих, хто вже відійшов.

Поети, поезії яких поміщені в цій книзі, це: Е. Андієвська, О.Веретенченко, В. Ворскло, М. Голод, М. Калитовська, П. Карманський М. Качалуба, Ів. Кмета-Ічнявський, Б. Коваленко, С. Кузьменко, Н. Лівицька-Холодна, Т. Матвієнко, В. Скорупський, Яр. Славутич, І. Смолій, Я. Тудорковецька, Г. Черінь, О. Черненко, В. Янів; поезія Артюра Рембо в перекладі О. Зуєвського.

Проза тут заступлена творами таких письменників: Е. Андієвська, І. Боднарчук, А.Галан, Діма, Р. Єндик, О. Зозуля, О. Ізарський, І. Качуровський, Л. Коленська, О. Копач, М. Ковшун, М. Левицький, У. Любович, П.Маляр, Ю Мовчан, В Мороз, В Пакуляк, М Костка-Понятовський, Я Тудорковецька, І Чорнобривець, І. Шуварська Шумилович.

У збірнику є і драматичний твір, це п'єса Івана Керницького п. з. „Яворівський решетник".

У розділі книги, — есеї, мемуари, критика, -писали: Ю. Бойко-Блохин, О. Горбач, А. Г Горбач, Ю. Гаморак і О. Зуєвський, М. Івасівка, І. Коровицький, І. Кошелівець, С. Наумович, П. Оларченко, В. Ревуцький, У. Самчук, Яр Славутич, Д. Гусак-Струк, О. Тарнавський, Д. Чуб, К. Штуль.

І наприкінці, у рубриці „Наші втрати" є слово-некролог О.Тарнавського про Вадима Лесича п.з. „За од-

(Закінчення зі ст. 3)

В кінці цього тижня „Промінь" виступить на Союзівці

З ХОРИСТАМИ ПРИБУДЕ ЇХНЯ ПЕРША ПЛАТІВКА

Джерзі Сиտі, Н. Дж. (Л. К.). — Це був вівторок, 3-го липня ц.р., коли в гостинні пороги приміщень Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Видавництва „Свободи" прибуло талановите вокально-музичне „тріо" 17-членного камерного ансамблю „Промінь" — диригент і мистецький керівник його Богданна Є. Волянська, яка, як і більшість хористів, веде подвійне професійне життя, будучи ще й компюторним програмістом і аналістом; Марійка Мандзій-Волянська сопрано і солістка „Променя", дружина Лева Волянського, акомпаньятора і соліста в цьому Ансамблі, які, як про це згадала Б.Волянська, — саме познайомились на пробах, а згодом відбулось перше „промінне" весілля; як і сопрано і солістка цього Ансамблю Оксана Харук. „Тріо" принесло із собою дві радісні новинки, що в кінці цього тижня — у суботу, 14-го липня, вони виступлять на Союзівці, обдарувавши публіку рясною китицею народних пісень в аранжуванні композиторів Миколи Леонтовича і Євгена Козака. Другою новинкою, а водночас засвідченням живучости і постійної праці цього Ансамблю та набутком як для виконавців, так і для усієї української громади, є випуск їхньої платівки та касетки із звукозаписною стрічкою, що появилася у десятиріччя існування „Променя".

Члени Ансамблю „Промінь" відвідують „Свободу" (зліва): М. Мандзій-Волянська, Б. Волянська і О. Харук.

Богданна Волянська теж поінформувала, що платівку п. н. „Промінь" видала оркестра „Іскра", яка тепер водночас працює як і фірма; цією саме платівкою вона почала свою працю видавця. Обгортку оформила мисткиня Люба Мазяр, надавши їй пастелево-синявого кольориту. На тлі обгортки зарисовується хлопець і дівчина, які ловлять у руки місячне проміння. Якщо йдеться про виконання і зміст платівки, то Ансамбль співає 11 народних пісень в аранжуванні М Леонтовича і Є. Козака. Мистецький керівник цієї групи підкреслила, що аранжування пісень згаданих композиторів—докладніше описані на внутрішній обкладинці — видобувають сховані скарби цих пісень і посилюють емоційне осереддя їх, вимагаючи інтуїтивного розуміння народної української пісні, аж своєрідного вростання в неї,

Закінчення на ст. 3.

У СВІТІ

СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ВЖЕ не від сьогодні веде торгівлю людським товаром. Така торгівля зокрема пожвавилась в останньому часі, коли східні німці почали ховатись в приміщеннях західньонімецьких консулятів, а потім їх почали викупляти за „готівку" або готові продукти західні німці. Дивним виглядає те, що в цій „торгівлі" приймає участь боннський уряд. Відомий західньонімецький журнал „Дер Шпіґель" інформує, що минулого тижня Бонн заплатив комуністичному урядові у Східній Німеччині 321 мільйон долярів викупу за згоду комуністів випустити на захід біля 5,000 німців, які мають родину в Західній Німеччині. Така „торгівля" дуже потрібна Східній Німеччині, — пише згаданий журнал, — бо усі сателітні держави, члени так званого Варшавського Пакту, зобов'язались підвищити свої оборонні бюджети.

КРАЇНИ ОПЕК, ТОБТО продуценти-експортери нафти, які відбувають свої чергові наради у Відні, Австрія, пропонують покищо залишити об'єм продукції на дотеперішньому рівні, тобто 17,5 мільйона бочілок за день в ціні по 29 долярів за бочілку. Ініціятори цієї пропозиції, тобто група з чотирьох держав — Альжиру, Венесуелі, Індонезії і Арабського Об'єднаного Емірату — хочуть взяти на себе відповідальність у посередництві між продуцентами і головними відборцями. Наради представників усіх 13-ох країн-членів ОПЕК-у розпочались в австрійській столиці в понеділок, 9-го липня.

АҐЕНТСТВО ЮНАЙТЕД ПРЕСС Інтернешенел інформує, на підставі достовірних дисидентських джерел, що совєтський кінорежисер Андрей Тарковський звернувся з проханням до одної із західніх держав дати йому право перебування і політичного азилю. Ці джерела відмовились назвати державу до якої звернувся Тарковський. Вони тільки відмітили, що режисер сам скличе пресову конференцію і поділиться з кореспондентами своїм рішенням. В цій плянованій пресконференції нібито мав би взяти участь Мстислав Ростропович, диригент симфонічної оркестри у Вашінґтоні.

У КАРАКАСІ, ВЕНЕСУЕЛЯ, помер на 81-му році життя дуже популярний серед народу, а рівночасно контроверсійний у своїх поглядах на певні політичні і соціяльні проблеми, кардинал Хозе Гумберто Квінтеро. Не зважаючи на те, що кардинал Х. Квінтеро, архиєпископ Каракасу на емеритурі, не був чинний у церковному житті, його вплив на певні справи був завжди помітний. До кардинала підніс його колишній Папа Іван XXIII в 1961 році. Президент Венесуелі Хайме Люсінчі проголосив триденну жалобу за померлого кардинала.

ЩОНАЙМЕНШЕ 20 МАОЇСТІВ, тобто прокомуністичних партизанів в Перу, загинули в боротьбі з урядовими військами, які розпочали чистку країни від партизанських частин, що політично дуже поділені: одні підтримують Москву і звідти отримують директиви, інші взорують свою політику на комуністичний Китай і філософію Мао, ще інші вірять тільки кубинському диктаторові Фіделеві Кастрові, який є манекеном СССР.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА заборонив усі поїздки американських громадян до комуністичної Болгарії, хіба така поїздка є абсолютною конечністю. Болгарія як відомо, веде тепер неперебірчиву пропаґандивну кампанію проти З'єднаних Стейтів Америки і пов'язує арешт болгарських „дипломатів" в Римі, які були замішані в атентаті на Папу Івана Павла II, з европейською діяльністю Сі-Ай-Ей. Очевидно, Державний департамент категорично відкидає такі закиди.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРЕСПОНДЕНТИ телевізійної сітки Сі-Бі-Ес повідомили з Гондурасу в Центральній Америці, що американська Центральна Розвідча Аґенція (Сі-Ай-Ей) потаємно, приватними літаками доставляє для антимарксистських повстанців в Нікараґуа малокаліброву зброю і амуніцію. Речник Сі-Ай-Ей Делл Пітерсон відмовився від коментарів в цій справі і заявив, що „це не є нашою політикою відповідати на необґрунтовані закиди".

НА ФІЛІППІНАХ ЗНОВУ розпочались робітничі страйки і заворушення. Режим президента Фердінанда Маркоса робить усі можливі заходи, щоб не допустити до більших демонстрацій робітників, які дуже легко можуть перетворитися на справжні політичні заворушення, тим більше, що робітничі профспілки дуже зручно використовує опозиція і прокомуністичні елементи. В понеділок, 9-го липня, на вулицях Манілі дійшло до зудару між демонстрантами і поліцією, у якому загинуло дві особи, а 37 були поранені.

В АМЕРИЦІ

НА ПІДСТАВІ ОСТАННЬОГО опиту газети „Ню Йорк Таймс" та телевізійної сітки Сі-Бі-Ес, демократи-неґри таки в більшості 5 до 3 бажають мати своїм кандидатом на президента Волтера Ф. Мондейла, а не Джессі Джексона. Лише 4 відсотки прихильників Дж. Джексона заявили, що не будуть голосувати на В. Мондейла або голосувати взагалі, якщо Дж. Джексон не підтримає свого опонента.

ФЕДЕРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ летунства подало до відома, що вже в наступному році може дозволить двомоторовим літакам постійні перелети без затримання через Атлантійський океан. Компанія Боїнґ, що виробляє джети типу 767, вже давно пробує переконати Федеральний уряд про потребу змінити дотеперішні правила відносно заборони трансокеанічних летів для двомоторових літаків. Фабрики літаків уважають, що двомоторові літаки є тепер так само безпечні, як три чи чотиримоторові.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО БЕЗПЕКИ розглядає причину катастрофи поїзду Емтрек у Вермонті, в якій загинуло п'ять осіб, а поранених було понад 140. Уважають, що залізнична лінія не вжила всіх потрібних засобів безпеки на залізниці, не зважаючи на те, що була пересторога повені.

СТІВЕН БІНҐГЕМ, АДВОКАТ з відомої родини з Коннектикат, поставив себе до диспозиції влади після того як він 13 років ховався перед поліцією. Він мав у 1971 році допомогти чорному екстремістові Джорджові Джексонові у втечі з в'язниці в Сан Квентін, що закінчилося застріленням п'ятьох членів служби безпеки в'язниці. С. Бінґгема тепер арештували без дозволу зложити викуп, але він твердить, що закиди проти нього не є правдиві та що він про це буде зізнавати під присягою.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛЬД РЕҐЕН заявив, що він не уважає, що Джессі Джексон переступив закон своєю поїздкою до Куби і інтервенцією там за звільнення в'язнів. Цим він змінив свої критичні завваги з минулого тижня, які він висловив проти Дж. Джексона. Але Президент признав, що лінія, якою іде в тих справах Дж. Джексон є дуже вузька і вимагає великої обережности, щоб не переступити існуючих законів.

НЕЛЕҐАЛЬНІ ІМІҐРАНТИ до ЗСА із Південної Америки та Мехіко можуть за малу ціну купити в Тексасі фальшиві документи з іншим прізвищем та жити на підставі тих паперів у ЗСА. Тому, що лише печатка Департаменту здоров'я і людської опіки є забезпечена правом, усі ті фальшиві пашпорти, карти здоров'я, соціяльного забезпечення кружляють свобідно та сотки людей живе на їх підставі нелеґально в ЗСА

ВОЛТЕР Ф. МОНДЕЙЛ висловився тепер дуже прихильно про Джералдін А. Ферраро, як евентуальну кандидатку на заступницю президента і заперечив прилюдно буцім-то він був розчарований нею, після розмов, що відбулися минулого тижня.

НА ЛОНҐ АЙЛЕНДІ заповідають страйк робітників електрівні, що обслуговує ту частину Ню Йорку. Сподіваються, що мешканці не відчують ніякої різниці в обслузі електрикою.

МИНУЛОГО РОКУ в скромній рільничій околиці стейту Ню Йорк зібралося понад 1,000 жінок з усіх усюдів, навіть з Европи, щоб спільно таборувати в протесті проти нуклеарного озброєння. Цього року жінки хочуть на цьому місці встановити перше постійне фемінистичне селище з пацифістичними цілями, але довколишнє населення не дуже радо на це годиться і офіційне відкриття того постійного табору залежне від дозволу департаменту здоров'я.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВАЄТЬСЯ конференція директорів безпеки в школах. При цій нагоді ствержено, що кримінальні випадки у школах зменшилися вже четвертий рік підряд. Але учасники кажуть, що вперше від 1970 року в школах Ню Йорку появилися знову молодечі „ґенґи" які для того, щоб себе пізнати носять коралики або означеного кольору скарпетки по чотири на кожній нозі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Остаточна мета Москви в Афганістані

Недавно група британських лікарів, яка співпрацює з Афганським допомоговим комітетом, об'їздила більші міста Америки, повідомляючи про нелюдську й прямо варварську політику совєтів в Афганістані.

Після великої совєтської офензиви минулої весни, совєтські урядові чинники впровадили нову методу боротьби із завзятим населенням, методу добре випробовану в Україні в роках 1932-1933, а це — організований голод.

Тім Купер, директор Афганського допомогового комітету, на пресовій конференції у Гюстоні, Тексас, заявив:

„Нас повідомляють, що понад півмільйона афганців систематично голодує із-за недостачі поживи, і кожна третя дитина в Афганістані вмирає з голоду".

Запитаний чи брак поживи тепер гірший як в попередніх роках, Т. Купер відповів, що так, бо до спаду рільничої продукції причинилася совєтська окупація. Крім того, він категорично ствердив, що „совєтська окупаційна адміністрація користується методою голоду, як економічним знаряддям".

„Якщо населення голодує, то цим самим голодують також повстанці, і це тепер є совєтською політикою в Афганістані. Совєтська команда знає, що майже в сто відсотках населення окупованої країни тримає з повстанцями".

Остаточною метою Москви в Афганістані є зредукувати активний елемент серед поневоленого населення, щоб тим чином знищити резистанс. Тут молоде покоління є вишколюване в дусі „совєтського патріотизму", і тому, на думку Кремля, за кілька літ Москва не буде мати клопоту з опозицією у цій країні.

Совєтські ватажки розпляновують, що Афганістан має стати „азійською Кубою", пляцдармом на дальші совєтські імперіялістичні посування на Іран і Пакістан. Цим самим Афганістан для Москви є дослідчою ляболаторією. Афганську армію, на думку кремлівських плянувальників, треба переорганізувати і перевиховати в юрбу наємних „гессійців" чи „мамелюків" на взір кубинських наємників, із допомогою яких Москва зможе контролювати Анґолю, Етіопію, і Південний Ємен, чи в'єтнамців у південносхідній Азії.

Совєти чваняться, щов Афганістані вони вже мають деякі групи цілковито льояльні до Бабрака Кармаля та його совєтських наставників. Ця група „Джаміят", так би мовити, є сконструйована в „совєтсько-афганське суспільство", яке опановує не тільки школи, але судівництво і адміністрацію на всіх щаблях.

Заходи Совєтського союзу є дуже добре відомі не тільки урядові Пакістану, але також урядам Америки, Британії і Франції, як теж Об'єднаним Націям, але жадна з цих потуг не може нічого зробити, а Об'єднані Нації давно вже стали знаряддям Москви, і теж нічого не можуть і не хотять зробити.

Вправді американський Уряд через „Сі-Ай-Ей" разом з урядом Пакістану допомагають антисовєтським повстанцям, але ця допомога — неспівмірна з масовою присутністю совєтів в Афганістані.

І так на наших очах, в добу деколонізації і емансипації колоніяльних народів, Афганістан поступово зникає як осібна етнічна одиниця, падаючи жертвою комуно-московського етноциду й ґеноциду.

Михайло Кучер

ДЕ КЮСТЕН — ПЕРШИЙ СОВЄТОЛОГ

I.

Адольф де Кюстен (1790-1857) — це без перебільшення перший совєтолог. Його книга La Russie en 1839", чотири томи, вийшла друком у Парижі 1843 року. Де Кюстен фактично описав СССР як би був сучасником Солженіцина чи Орвелла. Його книга мала на тодішні умови небувалий успіх. Протягом трьох років разом з перекладами її продано 200,000 примірників.

„Росія 1839 року" не є твором етнографічним, ані історичним. Найкраще цей твір вважати соціологічним репортажем, у якому знаходимо есенцію Росії та її населення. Де Кюстен написав свою книгу у формі листів до приятелів. Разом 36 листів. Він у молодих роках познайомився з Ґете, бував у Меттерніха, приятелював з Бальзаком, Стендалем, Шопеном, Гайне, Віктором Гюґо і Бодлером.

У 1839 році Кюстен поїхав кораблем „Микола I" до Петербурґу. У столиці перебув біля трьох тижнів, був представлений царській родині. Потім виїжджав до Москви в товаристві фельд'єґеря, фактично під доглядом. З Москви їде до Ярославля і Нижнього Новгороду.

Пускаючи у світ свою книгу, Кюстен знав, що це буде бомба за своїм змістом. І він, і його приятелі назавжди стануть ворогами Росії. Про таке пересвідчення говорить лист Кюстена до Віктора Гюґо, висланий з Міляну 20-го грудня 1841 року. „Я скінчив чотири томи про Росію. Ця праця наповнила мене тривогою. Одначе ця тривога не є ознакою переляку. Я знаю свою слабість, але став до боротьби з таким колосом. Знаю, що правда по моєму боці. Я переконаний, що пишу правду, що зрозумів бачене, що добре схарактеризував східній деспотизм, якому допомагає европейська цивілізація. Не знаю, чи своє переконання передам читачам. Заспокоюю себе думкою, що зрозумів все. Трудно вимагати від мене більшого".

Перед друком своєї праці де Кюстен розмовляв з двома колишніми вояками армії Наполеона. Вони були в російському полоні два роки, в Сибірі. (Оповіли страшні речі, які зовсім відповідають ҐУЛагові Сольженіцина).

Де Кюстен питав чому вони не опублікують свої спогади. І ось відповідь колишнього полоненого, італійця: „Світ складається з людей дуже зайнятих тільки собою. Терпіння інших їх мало зворушує. Маю родину і працюю, а мій уряд є в добрих відносинах з російським урядом. Мої спогади не сподобались би італійському урядові".

— Можливо, ви перебільшуєте, ви дуже обережний.

— Можливо, але ніколи не напишу, що росіяни поводяться нелюдськи.

І резюме де Кюстена: Я був у тій Росії недовго, але як бачу з розмови з колишніми полоненими, людям з такими переживаннями все видається що вони ще в Росії, або, що мусять туди повернути. Справжній характер росіян невідомий для більшости европейців. Якщо всі, хто був в Росії, будуть мовчати із-за страху, то світ ніколи не довідається про ту, допроваджену до досконалости, вязницю. Не говорити про деспотизм навіть коли людина є поза його засягом, вважаю злочином".

Книга де Кюстена „La Russie en 1839"- найкраща із усіх існуючих, які писали про Росію Сталіна, Брежнєва, Косиґіна, — зауважив Кеннен.

Ось розмова де Кюстена з контролею в Петербурзі.

— Що думаєте робити в Росії?

— Побачити країну.

— Це не причина до подорожі.

— Не маю іншої причини.

— З ким хочете зустрітись в Петербурзі?

— З кожним, хто схоче знайомства зо мною.

— Як довго думаєте залишитись в Росії?

— Не знаю.

— Більш-менш

— Кілька місяців.

— Чи маєте якусь офіційну дипломатичну місію?

— Ні.

— Тайну?

— Ні.

— Якась наукова мета?

— Жадна

— Чи вислав вас уряд з метою спостерігати суспільні і політичні відносини в країні?

— Ні.

— Якась фінансова організація?

— Ні.

— Значить подорожуєте з цікавости?

— Так.

— Чому вибрали якраз Росію?

— Не знаю...

При перегляді багажу росіяни сконфіскували всі книги де Кюстена, всі папери, без огляду на протести.

„Петро I і Катерина II, — писав де Кюстен, — дали світові корисну лекцію, за яку тяжко заплатила Росія: деспотизм ніколи не буває страшнішим як тоді, коли запевняє, що творить добро. Тоді його наміри виправдують найгірші злочини. А зло тоді не має меж. Фальшиві позитивні властивості деправують душу суспільства назавжди. Успіх зла заставляє нарід вірити що є два роди підлоти, дві моральності. Інтелектуальне і суспільне становище Росії — це наслідок панування Івана IV, якого самі росіяни назвали Жахливим, Петра I, так званого Великого, який наслідував Европу, але її не розумів і Катерини II, яку обожнював народ, що мріяв про перемогу над світом. Такою країною володіє імператор Микола I. Голова царя має два обличчя. На тому другому можна прочитати — вигнання, Сибір, неволя. Шляхи Азії повні в'язнями, вирваними з домів, які пішки йдуть до своїх могил. Так йде череда з пасовища на різницю. Знаю, — пише де Кюстен, — що знайдуться люди, які перегорнуть кілька сторінок, розлютяться і запишуть мою книгу на індекс, заборонять писати про неї і говорити. Російський уряд буде вдавати глухого".

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

З рідною піснею, з дзвоном бандури...

(Присвята св. п. кобзареві Григорієві Китастому)

Покидаючи рідну землю, не всі ми мали можливість взяти зі собою шматок землі святої, щоб колись передати її, як цінний скарб, нашим нащадкам. Але всі ми взяли зі собою цінний скарб, живий міт рідної землі, наші звичаї, милозвучну мову і рідну пісню, якою дивуємо ввесь світ.

Тією піснею перед півстоліттям славна Капеля Ол. Кошиця чарувала світ, говорила всім правду про Україну, про її культуру і мистецтво. І тоді західній світ пізнав, що ми окрема нація, яка немає нічого спільного з Москвою. Тоді, як і сьогодні ці пісні на кожного слухача навівають запах первісної краси духа нашого народу, вичаровують в його уяві картини героїчної боротьби за вільне життя, за незримий світ його творчого духа. — Найвибаглвіші критики тодішньої чужинецької преси висловлювали свій подив і давали найкращу оцінку нашій пісні. І вона своєю чарівною силою робила з них приятелів і оборонців машої справи. Тоді критик брюссельського часопису „Ля Ґазет", захоплений Капелею Кошиця, писав: „Я подивляю це молоде здорове мистецтво, таке чарівне! Яке щастя належати до тієї нації, що має такі чудові народні пісні..." Антверпський часопис „Де Шельде" з приводу концерту Кошиця писав: „Повстань гарна Україно, стань, як блискуча зірка на яскравому небі свободи!..." — недавно турне „Візантійського хору" під мистецьким керівництвом д-ра М. Антоновича, пригадало мені про ще один хор — Українську Капелю Бандуристів ім. Т. Шевченка, яка такою музикою й піснею несе у світ правду про нашу нескорену Україну. Тому хочу поділитися із читачами спомином про мою першу зустріч із співаками-бандуристами цієї Капелі під мистецьким керівництвом Григорія Китастого.

Було це в Берліні 1943 року. Працюючи секретаркою в Централі Українського Національного Об'єднання, довідалася я від голови нашої організації полковника Т. Омельченка, що наша Капеля бандуристів із Києва перебуває під цю пору в дуже невідрадних обставинах в німецькому концентраційному таборі біля Гамбурґу і що наші еміґраційні чинники стараються за всяку ціну визволити їх із цього важкого положення. Нарешті вдалося це перевести, бо справа стала голосна і неприємна для німецьких чинників. Усім стало відомо, що Ґестапо, замкнувши підступом нашу Капелю нібито на концертове турне по Німеччині, запроторило її на важку працю в таборах, де, замість бандур, дали їм у руки важкі лопати, молоти окири, де за дротяною сіткою було їм заборонено писати до своїх рідних і виходити поза огорожу. При тому поганий, нездоровий харч.

Полковник Т. Омельченко повідомив нас, жінок, що працювали під цю пору в Централі УНО, що вже завтра (а було це в березні 1943 року) можемо відвідати наших мистців, що прибули до Берліна і їх примістили в одному розбитому готелі. Може треба було їм в дечому помогти, порадити. Наступного дня ми вибралися на подану адресу. — Перед нами руїни Гохшпіц-готелю над каналом недалеко замку Кайзера. Частина будови обірвана бомбами, стіни пошарпані, сходи гойдаються, примарою бовваніє недогорілий Кайзер-шльос та інші будови. Тут і примістилися наші бандуристи із своїм керівником Китастим. Незатерте враження з зустрічі з ними залишилося у мене назавжди. Вони нас, а ми їх привітали, як рідних, як подих рідної землі... Вони показували нам свої покалічені пальці, попухлі від важкої праці в таборі Ґестапо. Розказували про пережиті страхіття під московським, а тепер німецьким займанцем...

Розказували нам про те все, а ми з набожністю торкалися бандур, що в куточку готелевої кімнати чекали на свою чергу. І вона прийшла. Наші мистці привітали нас ніжними мелодіями, що виходили з-під їх пальців. Бандури розказували нам про довгий та тернистий шлях Капелі. Бандуристи грали нам хвилинами сумно-сумно, що в моїй уяві викликало картини розшматованої, розтолоченої чоботом займанця Батьківщини... Вчувався плач України і її дітей. Ще й досі бренить у моїй пам'яті ніжний голос Й. Панасенка:

Заступила чорна хмара
та білую хмару,
виступали з-за лиману
з турками татари...
Мов та галич вкрили
Україну
і клюють, єлико мога...

Пісня за піснею. Навіть малий Петрусь, що під пильним оком свого батька почав і собі приґравати й прис півувати, затягнув на ввесь голос... а який він у нього гарний та ніжний. — „Це наша надія" — з гордістю говорили старші.

Так у гостині наших кобзарів перевели ми кілька вечорів. По короткому відпочинку Капеля одержала дозвіл концертувати. Перший концерт в Берліні, в найбільшій залі „Европа Гавз". Розказати словами моє перше враження з того концерту — важко передати словами. Ніколи в житті не бачила я стільки бандур і ніколи не чула такої сили голосу, як саме в цей незабутній вечір. Успіх був надзвичайний! — Захоплені були чужинці, що численно прибули на цю імпрезу, а нам усім здавалося, що ці пісні перенесли нас в Укра-

(Продовження на ст. 4)

Ф. Любинецька

КУДИ НА ВАКАЦІЇ?

Вакаційний сезон почався. Однак багато з нас вже раніше заплянувало свій відпочинок. І так одні лагодяться в дорогу на Україну (як кого там впустять), інші пакують валізи у Західню Европу, там або відвідують вакаційні академічні курси в Українському Вільному Університеті в Мюнхені чи в Українському Католицькому Університеті в Римі, або „ходять стежками своїх батьків", або подорожують із одним із прогулькових турне. Інші снують пляни подорожі до Америки чи Канади. Але є ще й група родин, які обтяжені невідкладними родинними обов'язками чи з інших причин проводять свій літній відпочинок у одній із наших (літніх) осель. А наші найстарші? Для них уже залишаються здебільша пороги їхнього постійного замешкання в місті, для декого може ще виїзд на кінець тижня на Союзівку, „Верховину", „Діброву" чи іншу із наших осель.

Та нас найбільше цікавить, як проводитимуть літо наші діти, молодь. Чи в українському середовищі чи поодинці.

І от нам треба віддати належне тим нашим молодим людям, які хочуть здобувати знання української культури, української мови на літніх курсах УНІГУ.

І далі нам перед очима ряди нашої дітвори і молоді, яку ми не раз бачили в наших школах, організаціях молоді. Як у них буде з вакаціями?

Українська громада може почванитись, що за час останньої нашої еміґрації поставила до диспозиції сьогоднішній українській молоді цілий ряд осель і таборів: виховних, мандрівних: ґірських чи водних, мистецьких, відпочинкових інструкторських і інших: Організують їх Пласт, СУМ, ОДУМ, Капеля Бандуристів, „Золотий Хрест", усіх і не назвати.

Є в чому вибирати.

Але, взявши до рук один із наших щоденників, тижневиків, церковних бюлетнів, ви зразу наткнетесь і на такі місця: ....є ще вільні місця в таборі...", оселі..." ...можна зголошуватись додатково..." (і назва організації, яка табір чи оселю організувала), або „нас все менше і менше.." Або хтось вам шепче: „табори молоді скорочено до двох тижнів, бо мало учасників, бо неможливо найти персоналу до адміністрації, важко буде оселю дальше вдержувати..."

Міняються обставини, міняються люди.

Одні скажуть: „менше населення... немає дітей"..., інші скажуть: ... „моя дитина не звикла до таборового харчу..." треті: ... досить, як я скажу своїм дітям, що їхні предки — українці... а ще інші — „табір чи оселя задорого коштує....."

І вам робиться моторошно.

Адже ж сьогоднішня українська громада, це вже середня кляса оточуючого суспільства, а не бідні еміґранти, які починали нове життя у новій незнаній країні, і ці оселі-табори будували з найбільшим особистим зусиллям.

Тим ми ніяк не хочемо сказати, що загал сьогоднішньої динамічної спільноти ставиться байдуже до літнього життя нашої молоді. Все ж таки показна частина із неї включилась жертвенно в організування літнього відпочинку нашої молоді і особистою безкорисною працею, особливо у кінці тижнів, і матеріяльною допомогою, але їх є рішуче замало, щоб ці наші оселі, табори молоді втримувати на відповідному чисельному, організаційному, виховному і фінансовому рівні.

Чи є надія на поправу?

Безперечно так!

Ми твердо віримо, що наші сьогоднішні батьки, наша громада вже тепер, вже сьогодні, ясно освідомлять собі, що проведення життя літом нашої дітвори і молоді в українських оселях чи таборах є продовженням українського середовища, яке дають їм протягом року наші церкви, наші школи і наші мистецькі з'єднання. А воно, це середовище, чи не одно із найважливіших чинників, які поновлюють класти підвалини, закладені протягом року у духовість молодої душі, у почуття спаяности з говаришани, друзями. Перервати це середовище хоч би й на короткий вакаційний час, може бути рішальним пунктом у дальшому житті дитини чи молодої людини.

Президент СКВУ д-р Петро Саварин в часі свого недавнього побуту в Детройті, сказав: ...Найважливіше завдання в сучасну пору- це збереження українства в діяспорі. Ми не можемо допомогти Україні, якщо втопимося в чужому морі. Отже перше завдання — це самозбереження: біологічне, культурне, релігійне, професійне і найважливіше–національне („Свобода" 28-го червня 1984 ч. 122).

Вакаційне життя нашої молоді щойно починається. Ніколи не запізно включити у нього нашу дітвору, нашу молодь!

Михайло Бажанський

БАТЬКО І СИН

(О. Олесь і О. Ольжич та „Городок" коло Львова)

Важких велінь, без колихань
Вогню, краси, самоофіри...

О. Олесь

Хто має уші — хай слуха!
Хто має серце — люби!

О. Ольжич

Рожевою смугою понад ржевницькі поля і ліси жевріло велике небо на сході. Вікно до парку над потічком — відкрите. Легіт нагинав повільно гілля дерев, що розкинули своє коріння на обох пагорбах невеличкого потока. Віра Антонівна метушилася, як звичайно, у кухні, а Олександер Іванович читав пильно „Новий Час". Сидів глибоко в м'якому кріслі й час-від-часу виявляв своє обурення, чи хто його слухав, чи ні. А що в кімнаті ніякого відгуку на його завваги не було, він встав, нервово стискав пальцями, що тремтіли, газету і врешті не видержав:

— Я вам кажу, от до чого ви доробилися своєю революцією!... — і ще дужче стиснув у руках складену вдвоє газету..

Олег не підносив голови. Відданий своїй праці, в другій просторій кімнаті майстрував свої строфи крижаних віршів. Мені було чогось ніяково. Не хотілось нервувати видатного клясика і я стояв так, як перед катедрою строгого професора. Може це щире, боляче звернення було і до мене, бо Олександер Іванович знав, що я повернувся із нелеґальної подорожі з Карпат. Минулими днями я про це оповідав в домі Олесів.

Олесеві довго ніхто не відповідав. Тоді зрушений ще більше, він не здобувся на глибшу реакцію, як тільки відкрити вікно до парку. Віддихнув, як спортовець по маратоні, й почав знову свою мову до сина:

— Подумай тільки, скільки жертв?.. Для кого?.. А люди віддають героя в руки поліції...

Похилений, в зневіренні, почав ходити легкою ходою по кімнаті. Підлога відгукувалася на його важке тіло. Тонка душа поета несказано боліла над кожною невдачею.

— Батьку! — не втерпів Ольжич, — а як ти думаєш — інакше. Ти може скажеш, що ти не складав колись революційних пісень? Ти сам же ж виховав цих самих людей, що там кладуть тепер голови на жертовнику. Чому це ти називаєш все „наші" і „ваші" революціонери? Вони творитимуть під сучасну пору леґенду, а в майбутньому в нашому пантеоні слави займатимуть визначне місце, як нашої спільної вислідної у змагу за державу.

Дім Олесів був під великим враженням голосного процесу Василя Біласа і Дмитра Данилишина.

Олег перервав свою працю і ми вийшли вдвох на близький пагорок, що в його мові звався „гіркою". Тут Олег вчився до іспитів. Тут Олег писав свої вірші. Тут було також наше місце зустрічів, де й зачитав мені чернетку свого „Городка 1932-го року".

У повітрі було холодно і ми проходжувалися. Легкий сніжок, як ніжний пух прикривав землю. Хвилину ми йшли мовчки вгору. У вічі било гостро срібло і сліпило шлях на полях. Зо мною ступав рівним кроком великий художник слова, що відтворив ґеніяльно епос перманентної революції, бож „Городок" залишиться, як стилізований лицарський епос новітньої боротьби з ворогом.

Після зачитання „Городка", мені намалювалась велична картина стально-сірими барвами, що створилася у домі Біласів, більше тисячу кілометрів від нас:

Сестра, а другому — мати.
Містечко, як сіра твань.

Звучали мені ці рядки під такт копит голляндських коней, що проїздили повз нас, тягнули селянські балагули і чеське пиво.

Так галицька земля ступала твердими шляхами бою і горіння, спалаху і терпких розчарувань в рожевих надіях на визволення з-під гнету. Так знаменно поет накреслив цей епізод, один з багатьох.

Можна мені було взяти в Олега його нотатник і самому ще раз читати дрібні літери, що звеличали трагедію бійців, але я чомусь у той час не міг того зробити. Вже сама пам'ять поета про цю подію була для мене святою. Так глибоко це відчув Олег, що, здавалося, мені в той час не треба було її знову повторяти. Я боявся, що всяке слово зменшить силу вражень, які були в строфах заковані. І події могли б вийти слабшими, менш рельєфними, менш знаними. Нотка глибокого докору виступила в Ольжича, що вже і батько підмітив:

Товаришу, любий мій, брате,
Дивися у вічі рабам.
Як будете так воювати, — Вкраїни не бачити вам!

А потім є нотка підйому в мажорному тоні:

Слова, що прості і суворі,
Як величність того Різдва,
Що нас у горінні на горі,
Порвало і ще порива.

Мені здалося, що в цей момент все німе навкілля оживає, вся природа віддає мелодійний тембр голосу Ольжича і звучною луною ржевницькі родючі поля відбивають у такт кавалькаду Городка біля Львова, кавалькаду безумного змагу, але з повною вірою святого маршу, маршу, що мав приблизити визволення.

Ми повернулися додому і застали Олеся за письмовим столом, з насадженими окулярами і листками списаного паперу. Це рідкість. Більшість своїх творів він звик був писати по тавернах, над берегами річок, де ловив рибу, або в ліжку.

— Ось вам, революціонери, — звернувся так, трохи з іронією, але по-батьківськи Олександер Іванович до нас, коли ми тільки ввійшли в кімнату. — Ось дивіться, це мій вірш, присвячений вашим героям. Взяв при тому декілька невеличких шматків списаного паперу і почав нам читати...

Яка випадковість творчого запалу, творчого процесу. Яка ж була подібність трактування. Тільки інша фразеологія.

Сьогодні вже важко пригадати, як звався цей вірш. У спадщині Олеся він повинен займати визначне місце. Олесь читав, без запалу, без перерв, так як прозу читають учителі в школах. Ми всі з великою увагою слухали. Віра Антонівна непорушно станула в дверях і мовчки, як статуя, як грецька богиня, нерухомо слухала теж. Вона найліпше розуміла трагіку свого товариша життя, якому часто дораджувала. Вона його розуміла більше за всіх.

Аннали літератури підпілля запишуть, як в один і той самий час на переході року 1932 в 1933 рік, два поети, батько і син, Олександер Кандиба-Олесь і Олег Кандиба-Ольжич у чеському містечку Ржевниці, недалеко Праги, пережили подію, що потрясла українською душею, що мала місце в далекому Городку Львівщини. Вони по-своєму відчули, по-своєму перетопили, але однаково реагували. Підйом і зневіра чергувалися поміж собою. Так, як сама подія звучала кров'ю в глуху грудневу ніч.

Олесь прочитав уважно, уважно відклав пенсне і над сильними бровами зарисувалися дві довгі зморщки, і він ніби саркастично, як це було його звичкою додав: — Ви ще мене впишете до своєї боївки. Краще, я це сховаю, а то може появиться на сторінках „Сурми" чи якогось там іншого „Революціонера" — Склав учетверо три сторінки невеличкого розміром паперу з бльокноту, попросив чемно у Віри Антонівної чашку чорної кави і лаштувався, зворушений до глибини душі, до виходу, до Францішка.

Ми бачили тільки як дебела постать поета з паличкою у руках, не дивлячись на похилий його вік і хворобу, замашисто і твердо крокувала по хіднику. Я не відривав свого зору від Олеся, аж доки він зовсім не зник поза рогом, аж доки не замовкло хрустіння снігу під його ногами. Я знав, що поет відійшов на цілісінький вечір, щоб у таверні, при пільзенському пиві в колі своїх знайомих, як звичайно, за останніх п'ять років — забути всі болі його тонкої, вразливої душі сповненої поетичної чутливости.

Натомість твердий й невгнутий Ольжич невтомно взявся до праці, а праці в нього було, як завжди, на багато рук.

Сонце тоді заходило чогось дивним жевром і легкою тінню падало на дороги і покрівлі домів. Небо щедро обдарувало снігом, як ніколи цю землю. І припало снігом все, все. Напевно сніг прикриє і минуле, прикриє і Городок з Богом даного 1932 року, і судову залю у Львові й бідну селянську хатину матері, що самітною сиділа на перше Різдво і ждала свого єдиного сина. Але сніг і час ніколи не прикриють вічно-палаючої пам'ятки двох поетів, батька і сина, що передали з покоління в покоління героїчну подію.

Кінець

Концерт української камерної музики в Дітройті

Це була для Дітройту небуденна і знаменна подія. Оркестральна музична імпреза з програмою української музики — це велика рідкість у нашому місті. Останній раз що громада мала нагоду почути цього роду концерт у виконанні симфонічної оркестри було приблизно 25 років тому під дириґентурою сл. п. Богдана Пюрка.

Цим разом було лише тріо, в склад якого входила віольончеля, фортепіяно і клярнет. Більш прийнятий склад такого ансамблю включає, в першій мірі, скрипку, що разом з віольончелею дає звуково більш споріднений вияв.

Як, однак, склалося у Дітройті, репертуар, підібраний самими музикантами не-українцями, включав в переважній більшості композиції виразно позначені впливом народної музики, і присутність клярнету мала своє повне оправдання. Можливо, що склалося так, що з браку ширшого вибору репертуару, попали до нього композиції виразно українського характеру, але в переважаючій більшості речі тужливого, елегійного настрою. Чи це було тріо А-Мінор Барвинського, чи його „Варіяції на українські народні теми" для віольончелі і піяно, чи навіть коломийки М. Колесси, їх кольорит був радше сумний ніж веселий. Інший настрій впроваджували четверта „Українська Шумка" М. Завадського, перелково делікатна „Пісня" Л. Ревуцького та „Скерцо" В. Барвінського із характером „чистої" музики.

Відоме на терені Дітройту тріо в складі Бернард Кац, Брайєн Швайкарт і М. Мейс, виявило подиву гідне зрозуміння і відчуття питоменности нашої музики, що виявилось, у першій мірі, в щасливих адаптаціях некамерних композицій на камерний стиль і в чутливій інтерпретації усіх творів. Аранжував ці твори Бернард Кац, сам композитор і піяніст. Його талант виявився найкраще в адаптації на тріо Молитви із „Запорожця за Дунаєм". Передаючи мельодичний провід то одному, то другому інструментові, він створив оригінальну мелодійну лінію, заховуючи її основну настроєвість.

Рівнорядною частиною — в своїй мистецькій вартості, цього концерту був виступ Христини Липецької і Яреми Цісарука. Х. Липецька, своєю чистою і чіткою дикцією досягнула в інтерпретації виконуваних пісень вершок майстерности, підсилений гнучким та багатим нюансами голосом.

Я. Цісарук виявив себе повноцінним співаком, обдарованим голосом героїчної закраски та милого звучання, виказуючи рівночасно велику вроджену музикальність. У дуеті Одарки і Карася він був рівнорядним партнером Х. Липецької.

Ініціятива відбути цей концерт вийшла із Українського Культурного Центру. Зорганізований для цієї цілі комітет під головством Ярослава Дужого старанно виконав всю підготовчу працю, що стало підставою великого успіху цього концерту.

Володимир Баран

Чикаґо на Союзівці

З Чикаґо на Союзівку 900 миль дороги. Літаком коштує в обидва боки понад 500 долярів. Тому громада Чикаґа користала мало з того клаптика України в Америці, тому старалася про власну Союзівку для великої громади - 75,000 українців. Я знайшов об'єкти 30-40 миль з Чикаґо, які були продані пізніше за мільйони; та навіть місцеві люди не знали, чи треба нам Союзівки, і з цього нічого не вийшло. Ясно, що перша Союзівка була потрібна на сході. Чикаґо за 30 літ існування Союзівки мало там бувало. Лікарі і інженери були єдиними, що могли собі позволити на вакації чи відвідини.

Знайшлися, однак, відважні люди з Окружного Комітету УНСоюзу, що зорганізували автобус, який привіз 40 людей на Ювілейний з'їзд 10-ліття існування Об'єднання Сеньйорів. Чикаґські гості прийняла Союзівка і всіх примістила в палаті „Київ". Могла вибрати іншу будівлю, але вирішено, що „Київ" найкращий. Було там тісно, але в кожній столиці тісно.

Чикаґські сеньйори були захоплені красою Союзівки і З'їздом сеньйорів. Пані Цибак зі Савт Сайду була навіть обрана княгинею З'їзду і була коронована під час забави і бенкету. Програмою обох керувала Марія Бурбела. Серед тижня група сеньйорів двома автобусами відвідала Гантер і тамошні будинки — гражду, парохіяльний дім і церкву. Відвідали теж мотель „Ксеню", де Ольга Кобзяр приготовляється до сезону і гостей з рядів української музи, малярем Морозом і Еком з Дітройту почавши.

І так, завдяки голові Окружного комітету УНСоюзу Михайлові Ольшанському, Чикаґо побачило Союзівку. Чикаґські гості прийшли, побачили і побідили, бо були оваційно оплескувані у своїх виступах до ранги княгині З'їзду включно. Кошовим подорожі була Ярослава Ольшанська, дружина Михайла. У Гантері зайнявся прогульковцями Андрій Бук, який, крім зайняття в парохії, має пасіку, бджоли якої дають теж мед з лісів, квіти яких дають чорний мед, що має лікувальну вартість. Гості розкупили весь мед. Адміністратор забудовань парохії Володимир Фіцалович давав разом з Андрієм Буком потрібні пояснення прогульковцям. Зі сеньйорами приїхав Марко Козій, студент політехніки в товаристві бабці Бережан!

Степан Куропась

В кінці цього тижня...

(Закінчення зі ст. 1)

як і великої кропіткої праці. Вимоги до голосів щодо звукового виразу, лінії тону, діяпазону і контролі, віддиху співаків, — пояснювала Б. Волянська, — такі великі, що їх може задовільнити тільки професійний вишкіл для вірної віддачі твору та передання слухачеві справжнього задуму композиторів. Складні контрапунктові гамонізації цих композиторів та музичні структури, навіть нерідкі в них гармонічні дисонанси, вимагають найбільшої ясности і виразности в обох площинах пісні — в умінні вести лінію тону мелодії та виразности вимовлення слів тексту пісні, бо обидві ці речі є незвичайно важливими в згаданих композиціях-обробках. Все це часто-густо не під силу великим хоровим колективам, що проречисто підтверджує той факт, що занадто мало є музичних записів творів якраз цих композиторів і мало виконуються їхні твори тут у вільному світі", — підкреслила диригентка „Променя".

Розповідаючи про Ансамбль і його заснування, — Б. Волянська сказала, що його початки сягають 1973 року. Спершу це була тільки дівоча група, згодом вона поширилася на мішану вокально-музичну групу. Сьогодні Ансамбль нараховує 17 членів, звичайно у виступах бере участь від 19-14 осіб; сім хлопців і десять дівчат. Характер „Променя" — камерний, він бо полягає в цьому, що хористи виконують вельми складні музичні обробки; зокрема вони зацікавлені в детальному виконанні музичної композиції. У велику групу їм зрости неможливо, — продовжувала пояснювати Б. Волянська, — бо це суперечило б їхньому камерному характерові і затратило б притаманну особливість цієї музичної одиниці. В репертуар їхнього Ансамблю входять перш усього українські народні пісні, час-від-часу — клясичні, іноді — популярні естрадні пісні, а часами, коли до цього створиться нагода — релігійні. На протязі свого наскрізь активного десятиріччя вони виступали на багатьох українських фестивалях, більших мистецьких концерах, — як у пошану Станислава Людкевича, Миколи Леонтовича та Кирила Стеценка, як також вони брали участь в численних українських імпрезах загальнонаціонального чи релігійного характеру.

„Члени Ансамблю, співаки — хористи і солісти, — пояснювала дириґентка „Променя", — внесли в цей співочий колектив свій ентузіязм молодости (пересічний вік співаків — 23 і півроку) і 'дорослість' поважного співацького досвіду. Більшість з них продовжує далі своє навчання у коледжах і університетах з різних дисциплін, а деякі вже стали молодими професіоналістами. Одна частина хористів спеціялізується у музиці, інша — має подвійні фахи, поєднуючи вивчення музики і співу зі студіями інших дисциплін".

На запит одного з редакторів, яку ролю, яке значення, має серед членів Ансамблю українська духовість, — Б. Волянська оживлено відповіла, що саме про це вона хотіла розповісти, бо „всі хористи відчувають сильно своє пов'язання з українською рідною традицією і преглибоку любов та відданість до невичерпних джерел українського духу й української пісні. Поруч відданости 'Променеві', ці співаки були і є зразковими членами української громади; вони дають свій значний вклад часом, енергією і талантом у численні мистецькі та громадські товариства нашої української діяспори та об'єднання. Деякі із співаків-музик працюють навіть із такою далекою мистецькою важливою одиницею, як славнозвісна Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті, та іншими групами. Багато хто із співаків „Променя" став у керівні лави української громади на поселеннях, беручи активну участь у житті громади, виступаючи окремо в концертах та на різних культурних імпрезах, чи працюючи для молоді та дітей, дбаючи цим про український мистецький доріст, формуючи свій образ і подобу. Вони працюють інструкторами співу, музики чи просто виховниками в Пласті, СУМА і ОДУМ-і; навчають в українських школах і дириґують музичними й іншими ансамблями, дають лекції індивідуальної гри на бандурі, ґітарі, чи вишколюють голоси".

Довідуємося від „тріо", що оцей камерний Ансамбль, якому саме музикальність та відповідний професійний вишкіл співаків надає рис камерного хору, — здобув не лише велику популярність і часті схвалення й оплески від часто-густо ентузіястичних слухачів по українських громадах стейтів Ню Йорку, Ню Джерзі, Коннектикату чи Пенсильванії, але здобув і фінансовий „ґрент" від Нюйоркської стейтової ради сприяння мистецтву, від якої „Промінь" дістає певні фонди в рубриці „За якість виконання", цим самим характеризуючи цей Ансамбль, як один із кращих в цілому стейті.

Щоб завершити відомості про керівника Ансамблю і його рушійну силу „Промінь" треба ще додати, що Б. Волянська має бакалавреат із музики у Гофстра університеті і ступінь маґістра з музичної освіти з Гантер каледжу в Ню Йорку. Сьогодні вона працює над маґістеркою з ділянки бизнесової адміністрації в Нюйоркському університеті. Вона була вчителькою музики в Академії св. Юра в Ню Йорку на протязі семи років, де керувала великим

Ансамбль „Промінь" у повному складі.

учнівським хором — понад 80 середньошкільників, вела гурток українських народних танців, вчила гри на ґітарі, фортепіяно, бандурі, басі та на літаврах, і тут у цій середній школі, вона десять років тому заснувала цей вокально-музичний ансамбль „Промінь". Б. Волянська була пластовою виховницею і заступницею дириґента Школи Кобзарського Мистецтва у Гемстеді, Н. Й., виступала вже змалку зі співом на сценах, акомпанюючи собі на бандурі або ґітарі. В свій час вона була також членом інших мистецьких груп і хорів. У „Промені", крім функцій керівника, вона також пише і аранжує пісні.

У дальшій розмові Б. Волянська підкреслила свою „одержимість" до опери і української народної думи-пісні, сказавши, що саме тому вона вже від кільканадцяти років, „вибрала своїм улюбленим 'інструментом' людський голос, шліфуючи кожний звук й кожну музичну фразу і працюючи над видобуванням інтерпретації кожного слова й речення виконуваної пісні чи композиції". А відтак вона із усмішкою додала: „У плянуваннях наших працювати ще більше, як і більше видати платівок. Я певна, що нам це пощастить, бож до нас надходить постійно новий доплив, росте ентузіязм, назрівають нові ідеї, тоді хіба майбутнє може бути іншим, як світлим?..."

Марійка М. Волянська висловилась, що їй особливо приємно співати в „Промені", а це навіть тому, що переважно співаємо складні пісні — а це мене ще більше потягає, бо маємо нагоду вивчати і виконувати такі музичні обробки, що їх великі хори не співають. І на тлі нашої невеликої групи ми передаємо пісню, наче зарисовуючи вибагливий візерунок". А потім Марійка ще додала: „Співати в цьому Ансамблі — це велика приємність, бо тут кожен співак докладає свою індивідуальну частку. А це для нас усіх означає багато".

Оксана Харук, заявила, що всі слова, що їх сказали обидві її попередниці з „тріо" були наче відгомоном і її переконань. Вона може ще лише додати, що „хоча Ансамбль складається із молодих членів, — це найкраща група, яка існує. А працю в 'Промені' і сам Ансамбль я дуже люблю!" — закінчила Оксана із видимим захопленням.

Реасумуючи свої інформації, Б. Волянська, про яку можна сказати, що це людина всеціло віддана українській пісні і музиці, — сказала, що вона безмежна рада із щирого ентузіязму, який викликає в молодих співаків Ансамбль, приналежність до нього. „Бачу, як поміж співаками розвивається пошана і любов до своєї рідної пісні, бачу в них постійне стремління до вершин. Бачу теж і свій вплив, який я зуміла передати членам „Променя", — він у цьому, що коли, перебуваючи на дозвіллі, зустрінуться вони вдвох чи втрьох — ніколи не співають модерні галасливі пісні — чужі їм змістом чи мелодією, а натомість залюбки співають свої, українські пісні, що їх вони навчилися під час проб Ансамблю. Основуючись на своїх спостереженнях десятирічної праці в цьому Ансамблі, можу сказати, що наша група дає також змогу розвиватись молодим талантам; дириґент учить їх постави голосу, а це відкриває перед ними велику нагоду ступити на правильний музичний шлях".

Вкінці, на відхідному, ще раз пригадуючи про найновіші перлини „Променя" — платівку і касетку із звукозаписною стрічкою, Б. Волянська повідомила, що кожну з них у ціні 8 долярів можна набути в українських книгарнях на „Верховині" і очевидно на Союзівці в суботу, у залі „Веселки", під час виступу Ансамблю. Можна теж, додавши 1 доляр 50 центів на поштову пересилку, присилати замовлення на таку адресу: „Iskra Records", Oleksander Kuzyshyn, 27 Leick Ave., Carteret, N. Y. 07008. Телефон: (201) 969-3416.

МЕДИЧНІ ДОСЛІДИ ВИКАЗУЮТЬ, що в західніх стейтах ЗСА люди менше хворіють і вмирають, на недуги серця, як у східніх. В загальному, однак, смертність на серце зменшилася. Найменше захворінь на серце мають стейти Ню Мексіко і Гаваї.

З ПАРИЖА ДОНОСЯТЬ, що Центральний Комітет комуністичної партії Франції відбув кількаденне зібрання, на якому дискутовано причини занепаду французької компартії, що було виявлено в останніх виборах. Причинами сумерку компартії, в очах її провідників, є неспроможність партії вплинути на уряд в справі ліквідації безробіття, як теж загальне переконання серед французьких комуністів, що їх партія є під диктатом компартії СССР, якої уряд ув'язнює робітників та представників інших верств суспільства та заповнює ними свої в'язниці й концтабори.

Філядельфійська...

(Закінчення зі ст. 1)

Округи на чолі з головою Петром Тарнавським.

Атракцією свята буде виступ — перший раз — танцювальної групи при УПЦеркві Пречистої Діви Марії (St. Mary's Traditional Ukrainian Dancers) в Алентавні. Па Опікуном і мистецьким керівником ансамблю є молодий танцюрист Володимир Мілінічик.

Для дітей передбачається різні гри і несподіванки під керівництом інж. Івана Скіри. А для танцюючих буде забава, під час якої гратиме популярна оркестра „Вечірня зірка" під керівництвом Віктора Литвиненка. Також є заплановані виграші для гостей.

До участи в цьому святі 19-го серпня ц.р. вже тепер Управи Окружного Комітету УНСоюзу і УСО „Тризуб" запрошують все своє членство й українське громадянство Філядельфії та околиці. У випадку непогоди свято відбудеться в просторій залі Тризубівського клюбу на посілості. Ця посілість, як вже було сказано, обіймає 38 акрів землі, де є чудовий парк для відпочинку під час літніх гарячих днів. Але, як сказано, „Тризуб", має поважне заборгування, потребує фінансів на сплачення мортґеджу і тому всі його симпатики та свідоме українське громадянство повинні прийти з фінансовою допомогою.

Управа Окружного Комітету Філядельфійської союзової Округи прохає всі місцеві установи і організації не влаштовувати своїх імпрез 19-го серпня, 23-го вересня і 30-го грудня.

Уже є в продажу...

(Закінчення зі стор. 1)

робинку вічности". Післяслово від Редакційної колеґії 10-го збірника, як і Подяка українським установам і громадянам, які склали пожертви на видавничий фонд Об'єднання Українських Письменників „Слово" завершує цю книгу.

Збірник цей — в ціні 15 долярів, — можна набути, звернувшись на адресу: „Slovo" 12820, 93rd St., Edmonton, Alta. T5E 3T2.

Зустріч з матуристами Школи Українознавства в Дітройті

У половині червня ц. р. у залі УКЦ Товариство „Рідна Школа" влаштувало святкову зустріч цьогорічних випускників Школи Українознавства з громадянством.

Відкриваючи програму вечора, голова Товирства Ігор Іваницький почав своє слово цитатою тексту Патріярха Йосифа, який в одному із своїх листів написав такі слова: „Українці на поселеннях будуть жити й розвиватися у такій мірі, в якій будуть держати справжній духовий зв'язок зі своєю батьківщиною, з життям українського народу, з його минулим, традицією і спадщиною, тобто, будуть зберігати свою ідентичність. Ці знамениі слова нашого найвищого церковного авторитету промовець спрямував, в першу чергу, до присутніх на залі випускників Школи Українознавства та їхніх батьків.

Цього року минає 34 роки невтомної праці Школи Українознавства. У цьому довгому періоді багато наших випускників одержали вищу освіту, оснували свої сім'ї, і вже також їх діти є учнями рідного шкільництва, та, на жаль, не усі.

Голова привітав панотця, цьогорічних матуристів, їх батьків та рідношкільне членство.

У шкільному році 1983-1984 склали іспити зрілости Тарас Вовк, Володимир Воробкевич, Андрій Зарицький, Стефанія Легка, Стефанія Максимович, Анна Манько, Марта Несторович і Ольга Прийма.

Від імени школи промовляла мгр Христина Юзич. Вона зазначила, що школа не тільки навчає, але також старається збудити у серцях дітей любов до України та її культурних скарбів. Кожний матурист повинен стати членом української студентської організації та брати активну участь у праці на користь української громадськости в Америці. Вона сказала: „Пам'ятайте, що ваша праця повинна відбуватися під гаслом 'Бог і Україна' ".

Від учнів прощала матуристів учениця 10-ої кляси Христина Кордуба.

Низку промов закінчила представниця матуральної кляси Марта Несторович. Зворушеним голосом вона сказала, що спільне перебування у „Рідній Школі" залишило глибокий слід у серцях матуристів. Вони ніколи не забудуть спільних виступів у програмах живого слова, на яких були виконані „Сім струн" Лесі Українки, „Лис Микита" Івана Франка, твори Тараса Шевченка та інші. Вона склала приречення працювати для добра нашого народу, для України.

Кожного року Товариство „Рідна Школа" обдаровує випускників подарунками. Цього року вони одержали цінний альбом „Українське народне мистецтво" Костя Шонк-Русича.

Молитву перед спільною вечерею провів отець ігумен Б. Панчук, ЧСВВ, парох української католицької церкви Непорочного Зачаття. Його слово, вигошене зразковою українською мовою, викликало на залі справжній молитовний настрій.

Вечерю приготовили матері матуристів під проводом Марії Савки.

Осип Сливинський

КУВЕЙТ ЗБИРАЄТЬСЯ ВИСЛАТИ свого міністра оборони Шейка Салєма аль Сабага до Совєтського Союзу, щоб він там у розмовах з офіційними совєтськими чинниками домовився про доставу совєтської зброї до тієї арабської країни. Крім того Кувейт хоче шукати в СССР забезечення своєї нафтової індустрії і нафтових танкерів в СССР, тобто Москва охороняла б кувейтські нафтові влаштовуваня. Політичні спостерігачі кажуть, що така „охорона" Кувейту совєтами може закінчитися повною залежністю Кувейту від СССР, або й втратою самостійности взагалі.

Відділ УАКРади в Нюарку працює

Нововибрана на других Загальних зборах Управа Відділу Української Американської Координаційної Ради в Нюарку уконституувалася і почала свою працю. Як відомо, Відділ основано в 1981 році і він є першим відділом спершу Комітету за Правопорядок в УККА, а тепер УАКРади.

Не зважаючи на вакаційний час, Відділ далі приєднує членів і платників, і веде роз'яснювальну роботу серед місцевого й околичного громадянства. Тепер першим нашим завданням є збірка грошей на фонд УАКРади, і в цьому ми сподіваємося успіхів. Вони, думаємо, будуть тим більші, що фінансову референтуру перебрала відома місцева громадянка Анна Дубас, з давньої еміграції.

Другою акцією є приготування до всекрайового здвигу, який відбудеться у Вашінгтоні 16 го вересня ц. р. Вже замовлені автобуси для цієї важливої подорожі, і ми переконані, що будемо мати такий добрий результат, як і на Голодовій маніфестації у Вашінгтоні 2-го жовтня 1983 року.

З дальших акцій—ми маємо також на увазі президентські вибори. Наша ціль—зактивізувати нашу громаду до виборів, віддавати голоси на одного з двох президентських кандидатів з партій Республіканської і Демократичної.

Зголошення до участи у маніфестації у Вашінгтоні 16-го вересня ц. р. приймають такі особи: Осип Труш, тел. 688-6133; Лев Коленський, тел. 374-5622; Омелян Суховерський, тел. 373-5639 або 373-8783 („Дніпро"), Анна Дубас, тел. 372-0079.

Евген Перейма

Зустріч віцепрезидента УНР д-ра М. Степаненка з громадою в Скарборо

У неділю, 17-го червня ц. р., відбуваючи перед 9-ою Сесією УНРади інформативні зустрічі з громадянством по містах Канади й ЗСА, д-р Микола Степаненко, віцепрезидент УНР і голова Екзекутиви ДЦУНР, в товаристві І. Карнауха, члена УНРади та д-р Г. Янішевської, голови Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в Канаді, відвідав українську громаду при церкві св. Анни в Скарборо, Онт.

Після Служби Божої о. Олександер Гупка привітав гостей, що були присутні на Літургії й запросив всіх парафіян до долішньої залі на Зустріч з віцепрезидентом. Союз Українок Канади Відділ ім. св. Анни з нагоди Дня батька під проводом голови Відділу СУК Тані Козурко влаштував смачну перекуску, а з ініціятиви Стефанії Кукурудзи й Олі Михальчук на доповідь про УНР був запрошений віцепрезидент УНР д-р М. Степаненко.

Програмою Зустрічі провадив Степан Кукурудза, колишній голова української громади при церкві св. Анни. С. Кукурудза привітав присутніх батьків, а зокрема теплими словами привітав гостя і передав слово д-р Г. Янішевській, що подала коротку біографію віцепрезидента та його різноманітну наукову і політичну діяльність.

Віцепрезидент у своїй глибокозмістовній доповіді розповів про структуру Державного Центру Української Народної Республіки та його легітимність, як спадкоємця Уряду УНР, що проголосив славетні Універсали Української Центральної Ради 22-х січнів 1918-1919 років про самостійність і соборність Української Народної Республіки. Державний Центр УНР складається з трьох чинників: президента і віцепрезидента, Уряду УНР та УНРади, як передпарляменту з законодавчими та контрольними функціями. Далі д-р М. Степаненко розповів про завдання і діяльність Державного Центру та про підготовку до 9-ої Сесії УНРади, що має відбутися в Торонто від 14-го липня ц. р.

Доповідь викликала велике зацікавлення серед присутніх; було багато запитань, що на них д-р М. Степаненко відповів розважно і вичерпно. Один із слухачів ніяк не міг заспокоїтися, що **він же прийшов „воювати" й** підготовив 10 питань. А після доповіді д-ра М. Степаненка у нього залишилося два питання, на які він дістав вичерпні відповіді, що **його зовсім задовільнили й „обеззброїли": все ясно і нема з ким і за що „воювати".**

Як бачимо, такі інформативні доповіді дуже потрібні. На цій Зустрічі віцепрезидент здобув багато нових приятелів, а Об'єднання - Прихильників ДЦ УНР — нових членів і жертводавців.

Г. Янішевська

Наш Інститут на Міжнародній виставці

Український Інститут Модерного Мистецтва цього року мав свій „стенд" на Міжнародній виставці в Чикаго. Торік, мабуть, було там переповнено, бо нашому Інститутові не дали місця, хоч позаторік Інститут мав свій стенд.

Ця міжнародна виставка набирає все більше і більше ваги і популярности; щороку все більше мистецьких творів виставляється. П'ять днів знаходиться стенд нашого Інституту на цій виставці, що є дуже солідною реклямою-розголосом для загальної української справи, бож чимало людей з тих 36,000 відвідувачів побачили нашу виставку, зачерпнули інформації про Україну і про Інститут.

Неподалік від нашого стенду був стенд совєтський. Наші туди кілька разів ходили і питали, чому немає українських мистців. Вони завченими фразами й дуже невдало викручувалися. Відповідальний за ту совєтську виставку „індивідуум" приходив дивитися на нашу. Взяв проспект нашого Інституту і обіцяв його відвідати. Його дуже заінтригувала виставка втрачених архітектурних пам'яток Києва. Він, мабуть, добре знав, чому ті архітектурні пам'ятки втрачені.

Виставка втрачених архітектурних пам'яток Києва в Інституті справді дуже цінна й важлива. Вона робить непроминальне враження і викликає обурення варварством Москви.

Діти із школи українознавства, що відвідували цю виставку, побачили щось конкретне. Вивчати культуру з книжки — це одне, а побачити таку багату виставку — зовсім інше. Вчителі конкретно підкреслювали те, як ворог-Москва намагається затерти силу краси нашої культури. Діти писали потім у школі свої спостереження з виставки. Виставка — це велика заслуга й досягнення Інституту, що таки росте і набирає поваги в наших людей. Ось за короткий час назбирали 35,000 долярів і купили сусідній будинок для поширення і збагачення Інституту. А це ознака таки дуже поважна. Це свідчить про вітальність установи і тепер що раз то менше чути кпин з Модерного Інституту, як це було на початку його існування. Отже, конкретна праця — найпереконливіший чинник. А народна приповідка таки добре каже: „Курчат восени рахують".

Д. Грушецький

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ — СПИСОК Ч. 4 — 83

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
5	М.П. Галавай	3.20
15	І.Я. Зинюк	4.11
15	Е. Скоцко	6.63
34	Я. Гарасимів	4.44
128	Г. Ґлова	6.63
138	К.М. Діер	1.90
138	К.М. Діер	1.95
138	К.М. Діер	2.00
138	К.М. Діер	4.27
192	М. Сенишин	5.13
345	Н. Прегар	38.36
345	О. Прегар	9.23
345	Б. Гуцал	7.80
345	О. Єльників	6.85
350	В.К. Мацелюх	5.30
375	С. Хелик	5.03
379	С. Чучук	5.32
379	С. Чучук	5.32
422	С. Онуфрій	5.20
422	С. Онуфрій	5.20
422	В.Ґ. Онуфрійчук	5.40
422	В.Ґ. Онуфрійчук	5.40
422	Р. Папроцький	6.60
422	Р. Папроцький	5.30
422	М.Л. Папроцький	5.30
424	І. Бурка	6.09
424	Я. Бурка	3.77
424	А.О. Бурка	3.20
424	Т. Бурка	3.20
424	о. М. Борисенко	7.12
450	М.М. Макарушка	10.23
479	В. Рибчук	11.07
479	М.А. Рибчук	11.11
487	М. Гук	12.02
Разом		**229.68**

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
401	Л. Івач	5.10
401	О. Івач	6.89
402	П. Дрозд	6.60
402	Ф. Михник	8.50
402	І. Бурда	9.10
402	Л. Бурда	9.98
402	А. Деморинський	6.85
407	З. Зазуляк	39.00
407	М. Шавала	6.90
408	М.А. Гоголь	6.00
408	М. Гоголь	8.04
418	П. Бошик	18.11
418	М.І. Мельник	11.90
418	д-р М.А. Держко	7.90
418	О.Хоростіль	8.01
418	Л. Соханівський	6.48
432	П. Мельник	9.00
432	Н. Кінтер	5.36
432	І. Кінтер	5.48
441	Е. Тхоровський	20.16
441	М. Борис	6.00
441	М. Борис	2.00
441	А. Солар	2.00
441	І. Карпюк	4.20
441	Р.І. Вихопен	4.20
441	О. Стоколоса	2.90
441	В. Стецишин	5.60
458	Р. Холовський	5.56
458	А. Дякуник	4.75
461	А. Петрів	5.50
461	М. Петрів	4.49
473	М. Баніт	12.06
498	А. Карпінський	12.00
500	І.М. Гладишевський	13.80
500	М. Бойко	6.90
500	М. Возняк	13.80
500	М. Возняк	15.42
Разом — Канада		**326.54**

Разом ЗСА	229.68
Разом Канада	326.54
Сума проголошених чеків	**556.22**
Раніше проголошених	**80,165.55**
Разом	**80.721.77**

З рідною піснею...

(*Продовження зі стор. 2*)

їну, „де сонечко сяє, козацтво гуляє...

Після того першого виступу Капеля концертувала по таборах, заповнених нашою молоддю з цілої України. Ця молодь запроторена нашим окупантом за дроти, зі сльозами в очах вітала рідних бандуристів, що співали їй про волю, молодість і щастя... Розказували мені бандуристи, що не раз важко було їм докінчити пісню, бо молодь ридма-ридала в залі, а в них самих підходили сльози до горла і давили звуки пісні... Рідний спів ніс із собою подих рідного чорнозему, шум Дніпра, наводив тугу за всім тим, що силою забрали від нас займанці.

Коли 1945 року скінчилася війна, багато разів совєтські комісари намагалися заманити, або силою забрати бандуристів на „родіну", але кожен з них знав, що їхати туди — це їхати на каторгу чи певну смерть. Тому всі рішили шукати таку країну, де можна буде співати про боротьбу українського народу за свою волю. Їх новою батьківщиною стала Америка, куди прибули в 1949 році, й поселилися в Дітройті.

Наша Капеля бандуристів — це те „Євшан Зілля", вона несе все нашу пісню в найдальші закутини нашої діяспори. Поки мовчать гармати, хай гримить на ввесь світ наша могутня пісня, грають струни та приєднують нам союзників для вирішального бою за волю України!

Рома Турянська

У Чикаго Комітет пам'ятника Липківському працює

У Бавнд Бруку пам'ятник великому Митрополитові Липківському вже поставлено й урочисто посвячено 22-го жовтня 1983 року. Тому що фонди ще потрібні на викінчення навкілля пам'ятника та видання пропам'ятної книги Митрополитові Липківському, Чикаґський комітет побудови пам'ятника заплянував провести ще одну акцію на придбання фондів.

У цій акції заплянувано: 1) Льотерійну розгру 12-ти творів відомих українських мистців; 2) Розпочато акцію накручення на касетки проповідей Митрополита Липківського що їх начитують професійні українські диктори; 3) Зроблено заходи запису Служби Божої (уривки Літургії) композитора К. Стеценка, написаної з нагоди національного відродження УАПЦ; 4) Кульмінацією цієї праці буде великий концерт в авдиторії Лейн Технікал 7-го жовтня 1984 року. На цей концерт, „Чикаго у поклоні Митрополитові Липківському", запрошено визначних мистців ЗСА і Канади та кращих українських виконавців із чикаґської околиці.

Між часом, для кращого ознайомлення із величчю Митрополита Липківського члени комітету провадять радіопередачі й доповіді, присвячені цьому великому українському церковному і національному провідникові часів відродження України. Заплянувано доповіді для церковних братств і сестрицтв по українських парафіях та для світських організацій.

Члени комітету вірять, що українська громада підтримає акцію комітету та масово прийде на концерт у поклоні Великомученикові Митрополитові Липківському.

О.П.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЬГА МАКСИМЮК-КЕБАЛО, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана Хрестителя в Гартфорді, КТ, померла 5-го травня 1984 року на 32-му році життя. Нар. 1952 року в Гартфорді, КТ. Членом УНС стала 1974 року. Залишила в смутку мужа, 3-ох синів Богдана, Стефана і Павла, батька Павла, матір Галину; дідів Евгенію і Володимира Василенків. Похорон відбувся 11-го травня 1984 року на цвинтарі св. Михаїла в Ґлестонбурзі, КТ.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Кравець, секр.

ЮСТИНА ВЕРЕЩАК, член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімері, Н.Й., померла 5-го травня 1984 року на 90-му році життя. Нар. 1894 року в селі Конюшки на Україні. Членом УНС стала 1934 року. Залишила в смутку чотири дочки, двох синів, 18 внуків і 22-ох правнуків. Похорон відбувся 8-го травня 1984 року на цвинтарі св. Покрови в Геркімері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

КАТЕРИНА МАЛИНЕВИЧ, член УНС Відд. 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., померла 12-го травня 1984 року на 73-му році життя. Нар. 12-го липня 1910 року в Долині, Зах. Україна. Членом УНС стала 1955 року. Залишила в смутку дочку Марію Ґасдов з чоловіком і трьох внуків, сина Василя, ближчу і дальшу родину в Америці і на Україні. Похорон відбувся 16-го травня 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ятьь
Стефан Приймак, секр.

ОЛЬГА ВІЛЬЧИНСЬКА, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл., померла 13-го травня 1984 року на 43-му році життя. Нар. в Зах. Україні. Членом УНС стала1961 року. Залишила в смутку мужа Луїса, родичів Михайла і Пелагію Стебельських, братів — Мирона з родиною, Романа і Івана та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 16-го травня 1984 року на цвинтарі св. Йосифа в Рівер Гров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

ВАСИЛЬ ОСТАПЯК, член УНС Відд. 442-го ім. Івана Мазепи в Торонто, Онт., помер 13-го травня 1984 року на 79-му році життя. Нар. 17-го січня 1905 року в селі Радча, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку синів: Зиновія, Дмитра і Романа з родинами; доньок: Ярославу Козій, Оксану Чорнісвич, Любу Бойко і Ольгу Войтович, та 16 внуків і 4-ох правнуків. Похорон відбувся 15-го травня 1984 року на цвинтарі Парк Ловн в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Семен Левицький, секр.

МИХАЙЛО ЗАЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 481-го ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., помер 13-го травня 1984 року на 66-му році життя. Нар. 1-го січня 1915-го року в Чарнеґі, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дітей: Роналда, Івана, Михайла, Кеннета, Джеймса і Дарлену, брата Стефана і дві сестри. Похорон відбувся 17-го травня 1984 року на цвинтарі Св. Тройці в Коллір Твп.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

СЕМКО ВАТИЛИК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 14-го травня 1984 року на 72-му році життя. Нар. 12-го січня 1912 року в Лескові, пов. Стрий, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку племінницю Марію Армс, друга Григорія Ганашівського, рідню і приятелів в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 18-го травня 1984 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ЛЮДВИК ЦЄЛІНСЬКИЙ, член УНС Відд. 49-го ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., помер 15-го травня 1984 року на 64-му році життя. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Діяну Гарасовську і сина Рональда з родинами. Похорон відбувся 18-го травня 1984 року на цвинтарі Св. Хреста в Торнгілл, Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ІРЕНА ФАРІОН, член УНС Відд. 102-го ім. св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, померла 6-го травня 1984 року на 58-му році життя. Нар. 20-го жовтня 1925 року в Ярославі, Галичина. Членом УНС стала 1954 року. Залишила в смутку мужа д-ра Дмитра, дітей: д-ра Юрія, Рому, Аню, Ірену і Марка; сестру Ольгу Возняк і брата д-ра Романа Цибика. Похорон відбувся 9-го травня 1984 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Бобечко, секр.

АННА ЯРТИМИК, член УНС Відд. 288-го ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па., померла 9-го травня 1984 року на 95-му році життя. Нар. 14-го січня 1889 року в Україні. Залишила в смутку синів д-ра Андрія і Карла, дочку Марію 5 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 12-го травня 1984 року на цвинтарі св. Йосафата в Ловер Савкон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Дмитро Мушастий, секр.

о. ВІТАЛІЙ КОВАЛЕНКО, член УНС Відд. 347-го Т-ва „Запорізька Січ" в Милвіллі, Н. Дж., помер 9-го травня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року на Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Віру Анну та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Память!
Дарія Цапар, секр.

ІВАН БОЙКО, мол. член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., помер 10-го травня 1984 року на 60-му році життя. Нар. 1924 року в Ню Джерзі. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Анну, дітей Івана, Карла і Дебру. Похорон відбувся 14-го травня 1984 року на Укр. Кат. цвинтарі в Говплови, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Лоренс, секр.

ОЛЬГА БОДНАР, член УНС Відд. 328-го Т-ва Просвіта в Клівленді, Огайо, померла 11-го травня 1984 року на 73-му році життя. Нар. 1911 року в Бібрці, Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила в смутку дочку Дарію Федорів з чоловіком Володимиром і двома синами. Похорон відбувся 14-го травня 1984 року на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Ковч, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
22-го ЛИПНЯ 1984 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Т-ва св. Йосафата 217-ий Відділ о год. 2-ій по полудні в церковній залі св. Йосафата та зі звичайним порядком нарад. Вкладки можна вплачувати вже від 1:30 в тім самім приміщенні. Просимо членів прибути.

Ст. Васьків - предс.
Ст. Приймак — фін. секр.
Ст. Мартинюк — касир